

Open Access jelentés 2023

Összeállította:
Hoffmann Ádám
Nyitrai Erzsébet

Open Access jelentés 2023

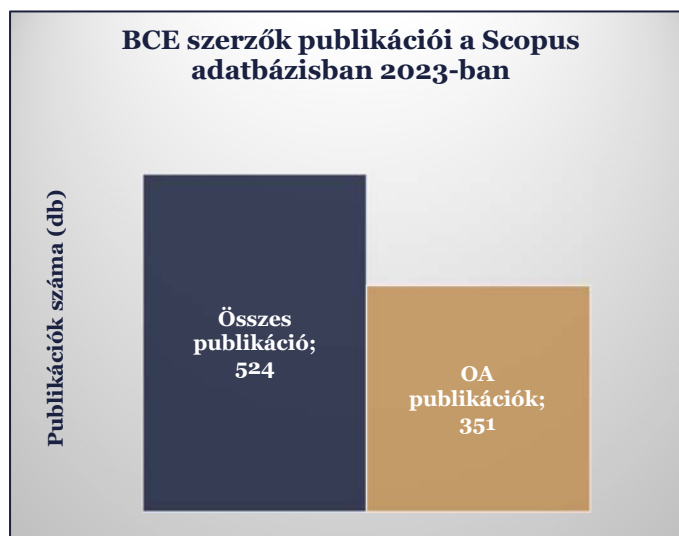
Az alábbi beszámolóban bemutatjuk, hogy a Budapesti Corvinus Egyetemen hogyan alakultak az Open Access publikálás mennyiségi és finanszírozási adatai a 2023. évben. Adataink négy (4) forrásból származnak, nevesül:

1. Scopus és a Web of Science adatbázisok;
2. az Egyetemi Kutatástámogatási Pályázati rendszer Open Access keretéből finanszírozott publikációk;
3. a Read & Publish szerződések hatálya alá tartozó nyílt hozzáférésű publikációk, valamint
4. a Corvinus Kutatások repositóriumba az adott időszakban feltöltött publikációk.

1. Open Access megjelenések a Scopus és Web of Science adatbázisokban

1.1. Scopus

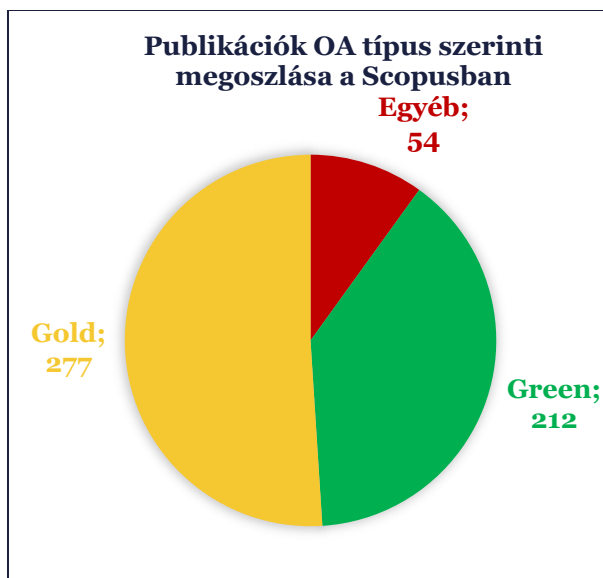
A Scopus adatbázis adatai szerint a vonatkozó időszakban összesen 524 db publikáció jelent meg a Corvinus Egyetem oktatóitól, kutatóitól, amelyekből 351 db (~67%) volt nyílt hozzáférésű.

1. diagram – 2023-ban a Scopus adatbázisban megjelent BCE affiliációjú összes és nyílt hozzáférésű publikációk száma (2024. március 20-i állapot)

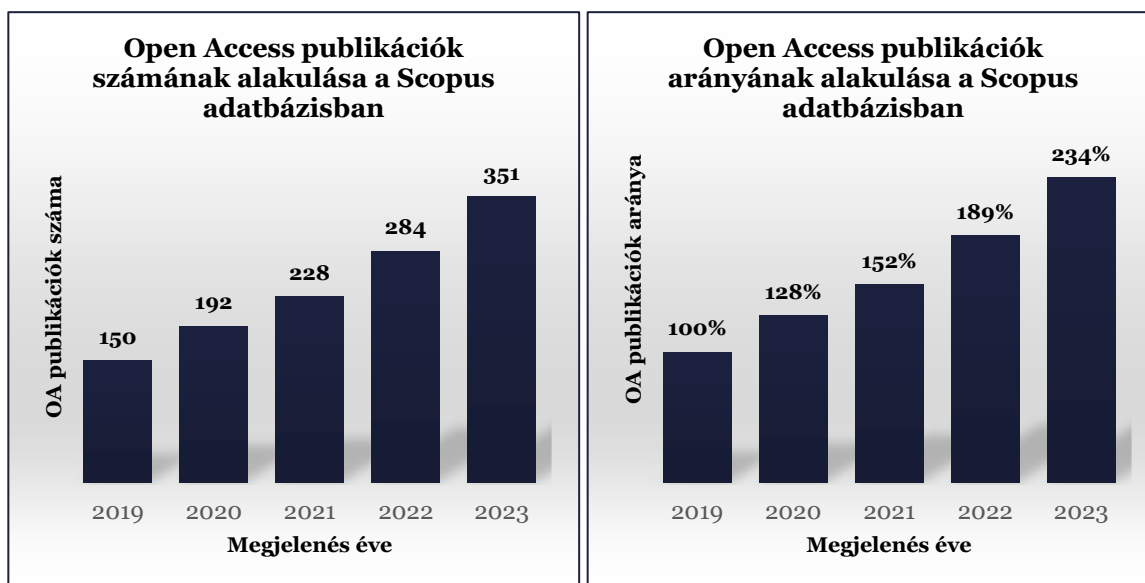
Ezen Open Access publikációk hozzáférés típusa szerinti megoszlása a 2. diagramon látható, amely meghatározást kizárólag a publikációk szempontjából vizsgáltuk, a forrásközlemény – vagyis a folyóirat/konferenciakötet egésze – hozzáférhetősége a közlemény elérhetősége, szabadon olvasása szempontjából irreleváns.

Az ábrán látható számok azért mutatnak jelentős eltérést a korábban jelzett OA publikációk számától, mert vannak olyan tanulmányok, amelyek több kategóriába is bekerültek. Ez úgy lehetséges, hogy a szerző akkor is elhelyezte valamilyen intézményi és/vagy tématerületi repositóriumban a publikációját (green OA), hogyha az egyébként gold verzióban jelent meg.

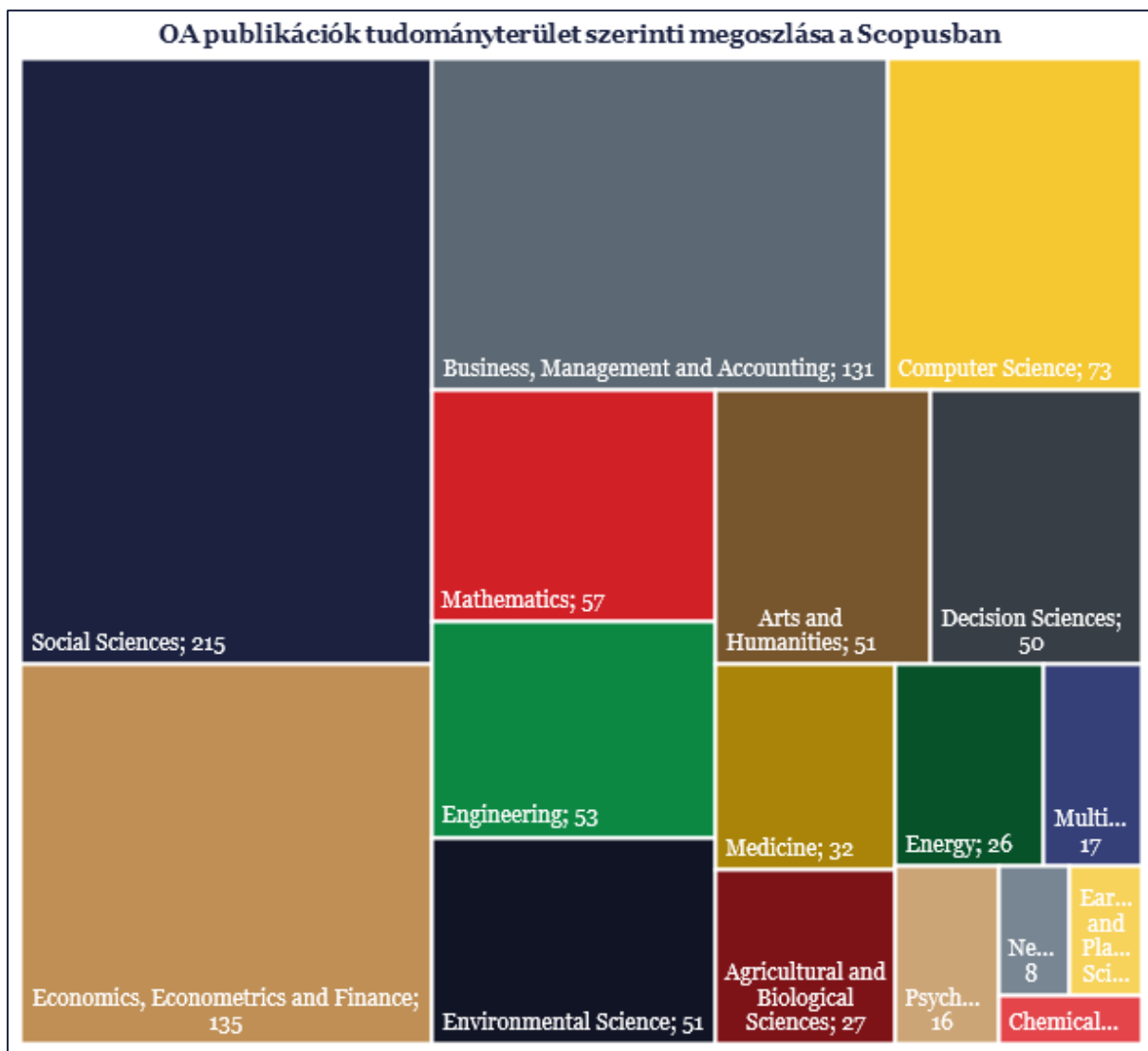
2. diagram – a 2023-ban a Scopus adatbázisban megjelent BCE affiliációjú open access publikációk nyílt hozzáférés szerinti megoszlása

Az elmúlt hat évben – ha nem is mindig ugyanolyan intenzitással, de – folyamatosan emelkedett a corvinusos affiliációjú OA publikációk száma a Scopus adatbázisban, a 2019. évi megjelenésekhez képest 2023-ban 134%-kal több nyílt hozzáférésű publikáció jelent meg.

3. diagram – a Scopus adatbázisban megjelent BCE affiliációjú open access publikációk számának és arányának alakulása 2019-2023

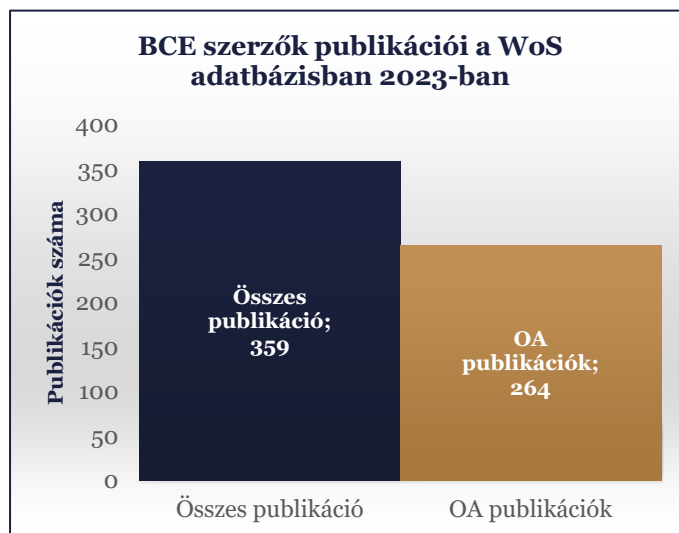
Az alábbi ábra azon publikációk tudományterületi megoszlását mutatja, amely területen legalább öt darab publikáció megjelent.

4. diagram - 2023-ban a Scopus adatbázisban megjelent BCE affiliációjú open access publikációk folyóiratainak tudományterület szerinti megoszlása

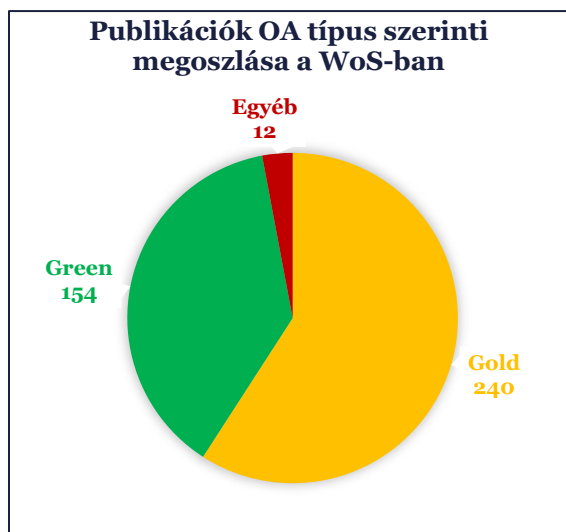
1.2. Web of Science (WoS)

A Web of Science adatbázis adatai szerint a vonatkozó időszakban összesen 359 db publikáció jelent meg a Corvinus Egyetem oktatóitól, kutatóitól, amelyekből 264 db (~74%) volt nyílt hozzáférésű.

5. diagram - 2023-ban a WoS adatbázisban megjelent BCE affiliációjú összes és nyílt hozzáférésű publikációk száma (2024. március 21-i állapot)

Ezen Open Access publikációk hozzáférés típusa szerinti megoszlása az 5. diagramon látható, amely meghatározást kizárólag a publikációk szempontjából vizsgáltuk, a forrásközlemény hozzáférhetősége a közlemény elérhetősége, szabadon olvasása szempontjából irreleváns. Az ábrán látható számok azért mutatnak jelentős eltérést a korábban jelzett OA publikációk számától, mert vannak olyan tanulmányok, amelyek több kategóriába is bekerültek. Ez úgy lehetséges, hogy a szerző akkor is elhelyezte valamilyen repozitóriumban a publikációját (green OA), hogyha az egyébként gold verzióban jelent meg.

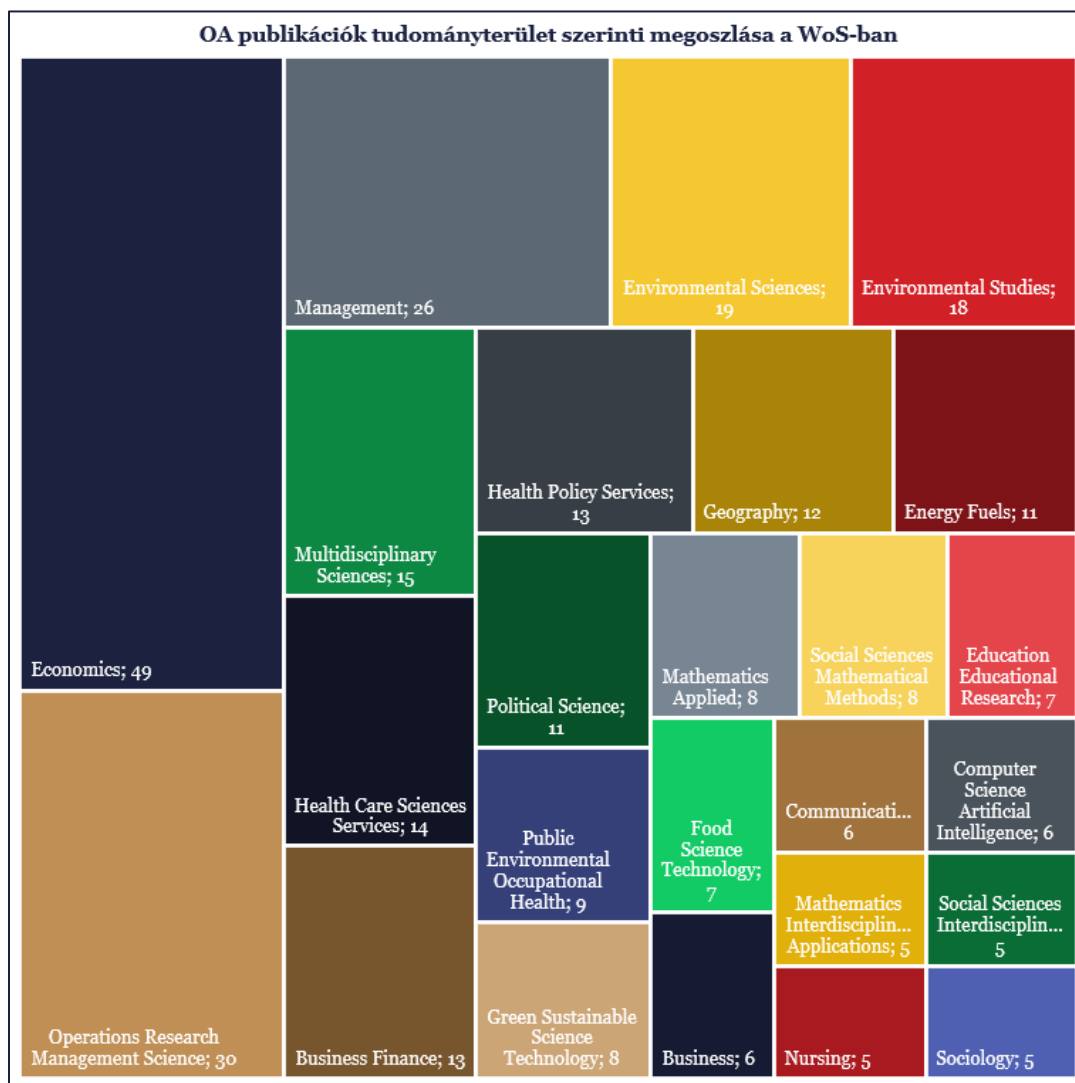

6. diagram – 2023-ban a Web of Science adatbázisban megjelent BCE affiliációjú open access publikációk nyílt hozzáférés szerinti megoszlása

A megjelent OA publikációk közül az MDPI kiadó folyóirataiban 25 db jelent meg (2022-ben 44 db), a Frontiersnél 6 db (2022-ben 7 db), ami szépen mutatja az oktatóink és kutatóink publikálási tudatosságának növekedését.

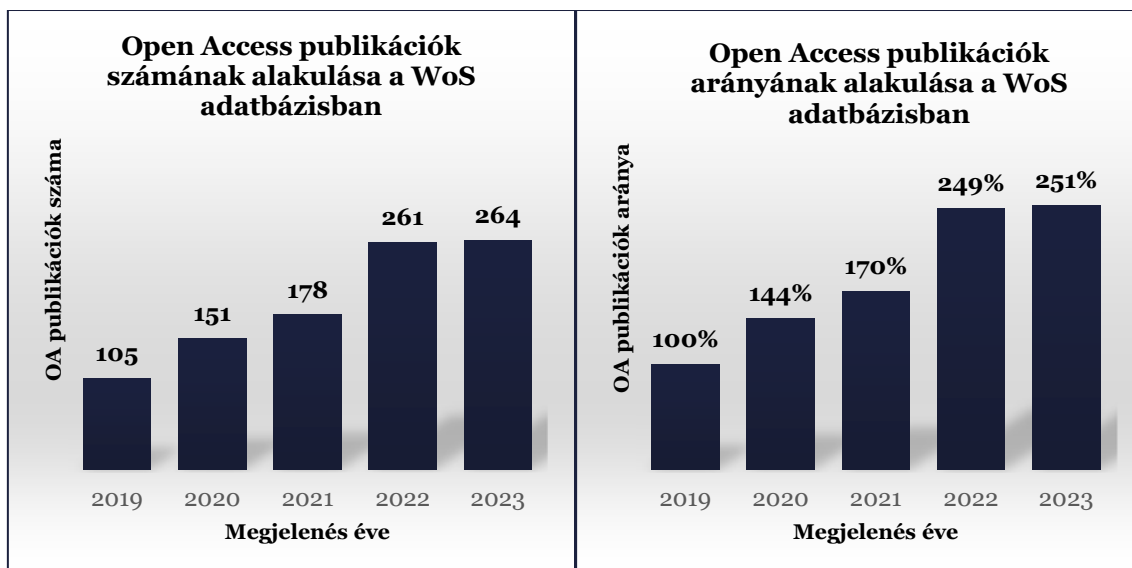
A legtöbb cikk az Elsevier (65 db) és Springer (41 db) kiadó kiadványaiban jelent meg.

Az alábbi ábra azon publikációk tudományterületi megoszlását mutatja, amely területen legalább öt darab publikáció megjelent.

7. diagram - a 2023-ban a Web of Science adatbázisban megjelent BCE affiliációjú open access publikációk folyóiratainak tudományterület szerinti megoszlása

Az elmúlt öt évben – ha nem is mindig ugyanolyan intenzitással, de – folyamatosan emelkedett a corvinusos affiliációjú OA publikációk száma a Web of Science adatbázisban, a 2019. évi megjelenésekhez képest 2023-ban 151%-kal több nyílt hozzáférésű publikáció jelent meg.

8. diagram - a WoS adatbázisban megjelent BCE affiliációjú open access publikációk számának és arányának alakulása 2019-2023

2. Egyetemi keretből finanszírozott Open Access publikációk

Az Egyetemi Kutatástámogatási pályázati rendszer keretében kapott engedély birtokában a tavalyi évben három alkalommal fizettük nyílt hozzáférésű cikkek közzétételi díját (APC¹) 1 560 € értékben, valamint négy alkalommal fizettünk az Elsevier kiadó folyóirataihoz ún. benyújtási díjat (*submission fee*) 449 € értékben.

A díjakat minden esetben az Egyetemi Könyvtár Open Access keretéből fizettük.

3. *Read and Publish* szerződések alapján finanszírozott Open Access publikációk

Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISz) több hazai és nemzetközi tudományos kiadóval kötött ún. *Read and Publish* szerződést, amelynek keretében a konzorcium tagjainál affiliált szerzők a szerződésben foglalt folyóiratokba befogadott cikkeiket közzétételi díj megfizetése nélkül publikálhatták. Az érintett folyóirat-csomagok tartalma az intézmények számára szabadon hozzáférhető.

2023-ban a Corvinus Egyetemet négy ilyen szerződés érintette, aminek eredményeként egyetemünk oktatói és kutatói a Taylor&Francis, a Springer, az Elsevier, az Oxford és az Akadémiai Kiadó meghatározott folyóirataiban publikálhatták nyílt hozzáféréssel cikkeiket. A tavalyi évben összesen 119 db publikáció jelent meg ezen szerződés keretében, az alábbi megoszlásban:

¹ Article Processing Price

Kiadó neve	Megjelent cikkek (db)	Listaár ²
Taylor&Francis	23	€ 68.855
Springer	34	€ 77.918
Elsevier	31	\$ 89.390
Akadémiai Kiadó	31	€ 22.500

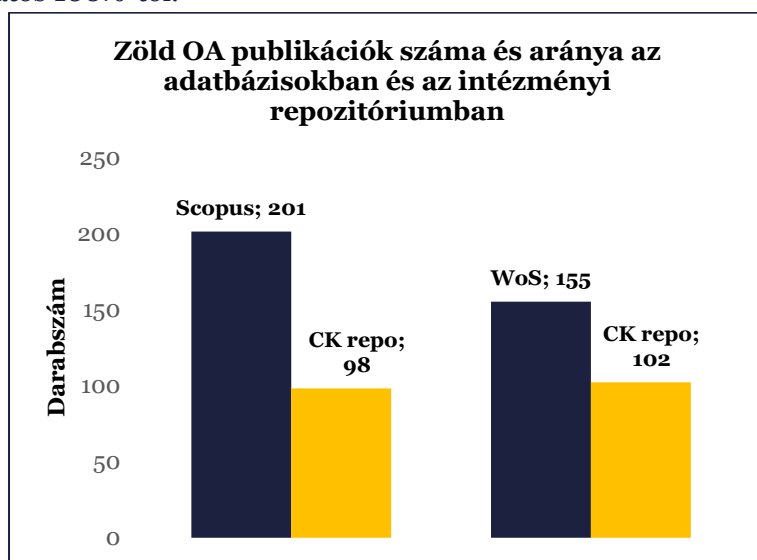
1. táblázat - 2023-ban a Read and Publish szerződésesomag keretében megjelent BCE affiliációjú open access publikációk kiadók közötti megoszlása

4. Repozitóriumokba feltöltött Open Access publikációk (green OA)

Egyetemünk szerzőinek a 2023. évben a Scopus adatbázisban 201 db zöld Open Access publikációja jelent meg, vagyis ezen tanulmányokat a szerzők archiválták valamelyik intézményi és/vagy tématerületi elektronikus gyűjteményben. Ezen publikációkból mindössze 98 db került be a Corvinus Kutatások repositóriumába, ami az ilyen típusú megjelenések 48,76%-a.

A Web of Science adatbázisban a 2023. évben 155 zöld Open Access publikációja jelent meg, vagyis ezen tanulmányokat a szerzők archiválták valamelyik intézményi és/vagy tématerületi elektronikus gyűjteményben. Ezen publikációkból 102 db került be a Corvinus Kutatások repositóriumába, ami az ilyen típusú megjelenések 65,81%-a.

Ezek az arányok sokat javultak az előző évekhez képest, amikor a zöld Open Access publikációknak kb. csak a 30%-a került be az egyetemi repositóriumba, azonban még mindig elmarad a kívánatos 100%-tól.

9. diagram – Zöld Open Access publikációk száma és egymáshoz viszonyított aránya a szakmai adatbázisokban és a Corvinus Kutatások Repositóriumban

A tavalyi évben összesen 649 db publikáció került be a Corvinus Kutatások repositóriumába, amely az MTMT által minősített repositórium, és az adatbázisba való feltöltéssel teljesíthető az

² Amennyiben APC-t kellett volna fizetni ezen cikkek megjelenéséért, az EISz előzetes tájékoztatása alapján a táblázatban megadott összeget kellett volna kifizetnie a szerzőnek/az egyetemnek

OpenAIRE, az OTKA, az NKFIH, a COAR és más kutatásfinanszírozó szervezetek által elvárt Open Access közzétételi kötelezettség.

Összegzés

A fenti beszámolóban bemutattuk a Budapesti Corvinus Egyetem Open Access publikálási adatainak mennyiségi és finanszírozási adatainak alakulását a 2023. évben. A beszámoló adatai egyértelműen azt mutatják, hogy az egyetem oktatói és kutatói körében permanensen emelkedik az Open Access publikációk száma és aránya a kizárólag nyomtatásban megjelent publikációkhoz viszonyítva. A tendencia okai egyrészt az Open Access publikálási modell folyamatos terjedése a tudományos szférában, a kutatásfinanszírozó testületek követelményeinek való megfelelésre törekvés és a *Read and Publish* szerződések adta nyílt hozzáférésű megjelenési lehetőségek, másrészt az Egyetem nyújtotta finanszírozási lehetőségek, valamint az Egyetemi Könyvtár munkatársai által nyújtott információk, formális és informális képzések az Open Access és az Open Science elvekről és tudnivalókról.

Ahhoz, hogy az Egyetem maradéktalanul teljesíteni tudja a következő három évre vállalt Intézményfejlesztési terveinek kutatási célokra vonatkozó célkitűzéseit, különösen fontos, hogy oktatóink és kutatóink a 3/2020 (X. 6.) számú rektori rendelkezésben is előírt kötelezettségeiknek eleget téve a Corvinus Kutatások repositóriumába is feltöltsék a megjelent publikációikat, ezzel is bővítve az egyetemi tudásvagyon láthatóságát.